

EL DRET DE LA REGULACIÓ ECONÒMICA

Clàudia Gimeno Fernández
Dret Administratiu II
(2019-2020)

EL DRET DE LA REGULACIÓ ECONÒMICA

Creix a partir de l'activitat de policia i dels serveis públics → a poc a poc se separa i es conceptualitza autònomament: fenomen i formes d'intervenció diferents.

Estat regulador, guardià i estimulador del mercat en sectors especialment importants per a ell.

Matèria interdisciplinària → regulació de mercats, el règim de la lliure competència o els drets dels consumidors.

Abasta sectors de l'ordenament jurídic no integrats exclusivament ni en el dret públic ni en el dret privat, però se centra, a diferència d'aquest, en les intervencions i regulacions del poder públic.

ÍNDEX

1. Desenvolupament històric i principals característiques de la regulació econòmica
2. Principis constitucionals i de DUE de la intervenció pública en l'economia
 - Tutela pública de la lliure competència.
 - Legalitat, discrecionalitat i regulació econòmica
3. Instruments d'intervenció de l'Estat en l'economia: la tasca dels organismes reguladors
4. Els sectors regulats: energia, telecomunicacions, transport...
5. El nou model de desenvolupament tecnològic, economies de col·laboració, Internet, la Xarxa i la regulació econòmica

EVOLUCIÓ DE LA INTERVENCIÓ DE L'ESTAT EN L'ECONOMIA

Antic Règim:

- absència d'un mercat nacional, no lliure circulació de béns i serveis.
- Forta intervenció de l'Estat en l'economia:
 - gremis;
 - preus regulats dels productes de primera necessitat;
- monopolis i companyies privilegiades per l'Estat (comerç).

Liberalisme econòmic (s. XIX):

- Liberalisme econòmic (s. XIX):
 - Es retira la intervenció estatal en l'economia:
 - desamortitzacions;
 - liberalització i privatització d'indústries;
 - supressió de duanes;
 - abolició de gremis, etc.
- Encara així, l'Estat
 - preserva ordre públic, seguretat i defensa exterior, la llibertat i la propietat;
 - noves àrees: educació, sanitat, assistència social i infraestructures.

Del final del s. XIX als anys 80:

- Δ intervencionisme econòmic \rightarrow estat social
- Monopolis i privilegis
- Política intervencionista i nacionalitzadora (tabac, banca, ferrocarrils, petroli, correus, telecomunicacions)
- especialment durant el franquisme: planificació econòmica i intervenció
 - industrialització mitjançant empreses públiques
 - anys 70: intervenció en tots els sectors econòmics importants

PRIVATITZACIÓ I DESREGULACIÓ DE LES ACTIVITATS → EL NAIXEMENT DELS SECTORS REGULATS

En els anys 80 → crisi de l'estat social a causa de:

- El creixement dels seus poders i funcions de forma poc estructurada
 - Activitat de foment
 - Activitat de policia
 - Activitat de prestació de serveis públics
 - Activitats empresarials
- Crisis del petroli → caiguda activitat econòmica i dèficits AP
- Obertura econòmica i comercial mundial

Desregulació i privatització de les activitats de prestació de serveis públics i empresarials

ESTAT REGULADOR

Forma d'intervenció diferent respecte d'**aquells sectors econòmics amb interès especial per a l'Estat** (no qualsevol tipus d'activitat) → regulació, control i estimulació del mercat.

- Concepte més ampli de regulació: intervenció de l'Estat a través de la “supervisió contínua d'una determinada activitat, ordenant-la i canalitzant-la tant mitjançant decisions de valor normatiu com d'altres de caràcter executiu que es refereixen a la verificació o el control del compliment dels requisits prèviament establits en les normes” (MUÑOZ MACHADO).
- No solament límits a empreses sinó també imposicions en positiu.
- Justificacions: ineficiència intervenció estatal, globalització mercats, problemes de competència (monopolis, fallides de mercat), mercats complexos, consumidors, DUE...

PRINCIPIIS CONSTITUCIONALS I DE DUE DE LA INTERVENCIÓ PÚBLICA EN L'ECONOMIA

Constitució econòmica: **part liberal (drets fonamentals i llibertats públiques de la ciutadania)** i **part social (potestats dels poders públics)**.

La llibertat d'empresa en l'economia de mercat (art. 38 CE)

El dret a la propietat privada (art. 33 CE)

Lliure elecció de professió o ofici (art. 35 CE)

La iniciativa pública empresarial (art. 128 CE)

La reserva al sector públic de recursos i serveis essencials (art. 128 CE)

La intervenció en empreses (art. 128 CE)

La planificació econòmica (131 CE)

LA LLIBERTAT D'EMPRESA

Art. 38 CE: “es reconeix la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat. Els poders públics garanteixen i protegeixen l'exercici d'aquella i la defensa de la productivitat, d'acord amb les exigències de l'economia general i, en el seu cas, de la planificació”.

Ara bé:

- **La CE permet la delimitació de la llibertat d'empresa, sempre que se'n respecte el contingut essencial.**
 - Contingut essencial: llibertat de creació i finalització d'empreses i d'accés al mercat i d'organització (nom, òrgans, localització, direcció, producció, inversió, política comercial, preus, contractació, etc.).
 - Límits: altres drets fonamentals, finalitats constitucionals (p. ex. medi ambient) i defensa competència.
- **Cap el reconeixement de la iniciativa pública en l'economia (art. 128 CE)**
- **Aquesta llibertat està consagrada en el marc de l'economia de mercat**

Llei de Defensa de la Competència → mercats competitius

LA TUTELA PÚBLICA DE LA LLIURE COMPETÈNCIA

Regulació: dret públic (ple sotmetiment a normes i principis del dret administratiu comú)

- Dret comunitari
- Llei 15/2007, de Defensa de la Competència, i Llei 3/1991 de Competència Deslleial
- Lleis sectorials (energia, telecomunicacions, valors, etc.) i autonòmiques

LA TUTELA PÚBLICA DE LA LLIURE COMPETÈNCIA: EL DRET COMUNITARI

- Àmbit material: acords entre empreses, abusos de posició dominant, control de concentracions i control d'ajudes d'Estat.
- Regulació bàsica: TFUE
 - Naix vinculada al projecte d'integració europea que va començar en els anys 50.
 - S'aplica en els 28 estats membres de la UE i coexisteix amb les legislacions nacionals de protecció de la competència.
- L'apliquen la Comissió Europea i les autoritats nacionals de competència dels estats membres, que es coordinen a través de la Xarxa Europea de Competència.
- També el poden aplicar els tribunals nacionals en litigis privats.

- *Google Shopping* (2017): multa de 2.4 millones de euros a Google por dar prioridad a su comparador de precios en el buscador.
- *Google Android* (2018): multa récord de 4.3 millones de euros a Google por
 - a) obligar a fabricantes de teléfonos a preinstalar su buscador y su navegador para tener acceso a Play Store,
 - b) pagar a fabricantes por instalar exclusivamente su buscador, y
 - c) impedir venta de teléfonos que funcionen en versiones alternativas (bifurcaciones) de Android

- *Cártel de camiones* (2016 y 2017): multas de casi 4 millones de euros por fijar precios durante 14 años.

- *Apple*: la Comisión Europea obligó a Apple a pagar 13.000 millones de impuestos al fisco en Irlanda que no había pagado por una concesión fiscal.
 - ✓ Reducción artificial de impuestos: tasa efectiva de imposición cayó progresivamente al 0,005%
 - ✓ Beneficios atribuidos a administraciones centrales que no existían nominalmente y no tributaban en ningún país.

LA LLEI DE DEFENSA DE LA COMPETÈNCIA

Principis:

- garantia de la seguretat jurídica dels operadors econòmics
- independència, transparència i responsabilitat enfront de la societat dels òrgans encarregats de l'aplicació de la Llei
- eficàcia en la lluita contra les conductes restrictives de la competència
- coherència del sistema
- adequada imbricació dels diferents plànols institucionals que interactuen

Finalitat: reprimir les conductes anticompetitives de les empreses, que es materialitzen en:

- abús de posició dominant
- acords restrictius (horitzontals –càrtels– i verticals)
- concentracions
- ajudes públiques
- conductes col·lusòries

Responsabilitat: CNMC

EL DRET A LA PROPIETAT PRIVADA

Fonament del sistema econòmic i social → la seua concepció ha evolucionat com a conseqüència del poder que s'ha anat donant a l'Estat per a regular-lo.

Art. 33 CE:

- Reflecteix l'evolució de la seua configuració i introdueix la funció social com el criteri per a definir el contingut del dret, les facultats que comprèn i els deures i les obligacions que el constrenyen.
- En aquest sentit, l'art. 128.1 CE: “tota la riquesa del país en les seues diferents formes i sigui quina sigui la seua titularitat resta subordinada a l'interès general”.
- La protecció de la salut i el medi ambient, la conservació del patrimoni històric, cultural i artístic, el dret a un habitatge digne i adequat, la defensa de consumidors i usuaris, etc., són els principals límits que les lleis imposen al dret de propietat.

Les facultats d'ús i lliure disposició de la propietat privada són limitades per algunes lleis, en atenció a les finalitats d'interès públic o social que persegueixen. I no solament limitades, sinó que en certs casos s'imposen als propietaris obligacions i càrregues relatives a la conservació i bon ús dels mateixos béns.

LA CONSTITUCIÓ ECONÒMICA I SOCIAL: ELS PODERS PÚBLICS

Art 128 CE:

1. Tota la riquesa del país en les seues diferents formes, i sigui quina sigui la seva titularitat, resta subordinada a l'interès general.

*2. Es reconeix la **iniciativa pública en l'activitat econòmica**. Mitjançant una llei, determinats **recursos o serveis essencials podran ser reservats al sector públic**, especialment en cas de monopoli, i podrà ser acordada, també, la **intervenció d'empreses** quan ho exigeixi l'interès general.*

LA INICIATIVA PÚBLICA EMPRESARIAL

Potestat de crear, mantenir i suprimir empreses públiques i de participar en empreses privades per a prestar un servei públic o per a desenvolupar activitats purament empresarials

Exercici directament autoritzat, no necessitat de llei (a diferència de les altres)

Límits:

- Interessos públics
- Respecte a principis d'eficiència, economia, equitat i estabilitat pressupostària
- Respecte a lliure competència, neutralitat i igualtat: sotmeses a les mateixes regles que empresaris privats
 - Ex.: reestructuració de l'INI i creació de la Societat Estatal de Participacions Industrials (<http://www.sepi.es/es>)

València

AJUNTAMENT VALÈNCIA

- Ayuntamiento
- Organización municipal
 - Pleno del Ayuntamiento
 - Alcaldía
 - Junta de Gobierno
- Áreas y Delegaciones
- Cargos directivos
 - Juntas Municipales
 - Juntas Generales de AUMSA Y EMT
 - Pueblos de Valencia
 - Patrimonio municipal

DIRECTORIO \ AYUNTAMIENTO DE VALENCIA \ SOCIEDADES MERCANTILES

- AUMSA - SOCIEDAD ANÓNIMA MUNICIPAL ACTUACIONES URBANAS DE VALÈNCIA
- EMT - EMPRESA MUNICIPAL TRANSPORTES MERCAVALENCIA SA
- PLAN CABANYAL CANYAMELAR SA

4 documentos encontrados.

- Área:
- ▾ Direcció oficial
- ▾ Direcció

SOCIEDAD ANÓNIMA MUNICIPAL ACTUACIONES URBANAS DE VALENCIA

El 7 de Octubre de 1986, el Ayuntamiento de Valencia acordó constituir una sociedad urbanística denominada Sociedad Anónima Municipal Actuaciones Urbanas de Valencia (AUMSA), cuyo objeto social es la realización de estudios urbanísticos, actividad urbanizadora, edificación, rehabilitación urbana y gestión de proyectos.

Las actividades que desarrolla la Sociedad se pueden clasificar en dos grandes grupos:

- Gestión de Proyectos Municipales en materia de obras de infraestructura (urbanizaciones, colectores ...), ajardinamientos, expropiaciones, redacción de planes urbanísticos, edificación de viviendas, edificios emblemáticos (Palacio de Congresos, rehabilitación Mercado de Colón), fuentes ornamentales, participación, gestión y seguimiento de grandes proyectos (Balcón al Mar y Parque de Cabecera), arqueología.

GVA

Sociedades Mercantiles de la Generalitat

LA RESERVA AL SECTOR PÚBLIC DE RECURSOS I SERVEIS ESSENCIALS

L'Estat pot reservar recursos o serveis considerats essencials, sempre que:

- siga determinat per exigències d'interès general: activitats rellevants per a l'ordenació general de l'economia de l'Estat, regional o local;
- es faça mitjançant llei.

Àmbit local: 86.2 LBRL

- **ACTIVITAT D'ORDENACIÓ**
 - Baix nivell d'intervenció
- **REGULACIÓ: SERVEIS D'INTERÈS ECONÒMIC GENERAL**
 - Nivell mitjà d'intervenció
- **SERVEI PÚBLIC**
 - Nivell més intens d'intervenció

LA INTERVENCIÓ D'EMPRESES

“acordar la intervenció d'empreses quan ho exigeixi l'interès general”

- Objecte: empreses privades concretes
- Forma: mesures que, sense afectar la titularitat de les participacions socials, suposen la publicació de la gestió de l'empresa
 - Poder de veto
 - Aprovació administrativa prèvia d'actes
 - Substitució dels titulars dels òrgans de la societat
- Sotmesa a **reserva de llei** i a la concurrència de raons d'interès general
- Indemnització: no → proporcionalitat i alçar-se quan desapareguen les causes que la van justificar

INSTRUMENTS D'INTERVENCIÓ DE L'ESTAT EN L'ECONOMIA

1. La separació de reguladors i dels operadors: la creació d'agències o organismes reguladors independents
2. La imposició d'obligacions de servei públic
3. Informació sobre empreses i mercats
4. Autoregulació i acreditació per empreses privades
5. Accés al mercat: autoritzacions, declaracions responsables i comunicacions prèvies
6. Accés a infraestructures, xarxes i instal·lacions
7. Preus, tarifes i peatges

LA SEPARACIÓ DE REGULADORS I DELS OPERADORS: LA CREACIÓ D'AGÈNCIES O ORGANISMES REGULADORS INDEPENDENTS

Origen: s. XX als EUA

- A Europa (anys 90), com a mecanisme idoni en processos de privatització i liberalització
- Perill! → connexió entre regulador i proveïdor
- A Espanya: 1r, Banc d'Espanya; després, s'estén: Agència de Protecció de Dades, Comissió Nacional d'Energia, Comissió Nacional del Mercat de les Telecomunicacions, Comissió del Mercat de Valors, Comissió de Defensa de la Competència, etc.

Administració institucional independent de la territorial

Renfe quiere acaparar la totalidad del mejor lote en la liberalización ferroviaria

Se trata del paquete que incluye los ejes Madrid-Barcelona, Madrid-Levante y Madrid-Andalucía

AVE Madrid-Barcelona. Efe.

Renfe quiere quedarse con la totalidad del lote 'A' de servicios ferroviarios en la **liberalización del AVE**, el más atractivo de todos, lo que implicará un incremento de la oferta total de cerca del 20%. La propia compañía ha informado de la decisión este martes en un comunicado, y ahora debe hacer la solicitud al **Administrador de Infraestructuras ferroviarias (Adif)** antes del próximo 31 de octubre.

Conocer Adif

Adif, el Administrador de Infraestructuras Ferroviarias, es una entidad pública empresarial dependiente del Ministerio de Fomento. Adif ejerce un papel principal como dinamizador del sector ferroviario, haciendo del ferrocarril el medio de transporte por excelencia y facilitando el acceso a la infraestructura en condiciones de igualdad.

Inicio > La Empresa

La Empresa

Renfe Operadora, entidad pública empresarial adscrita al [Ministerio de Fomento](#), tiene la misión de prestar servicios de transporte de viajeros y mercancías bajo el principio de seguridad, con criterios de calidad, eficiencia, rentabilidad e innovación, con vocación de servicio público y con el objetivo de incrementar la cuota de mercado del ferrocarril como operador ferroviario de referencia.

LA CREACIÓ D'AGÈNCIES O ORGANISMES REGULADORS INDEPENDENTS

Regulació:

- Llei 2/2011, d'Economia Sostenible: primera regulació comuna
- Llei 3/2013. per la qual es crea la CNMC, que agrupa organismes d'energia, telecomunicacions, competència, transport, sector postal, aeroports i mitjans audiovisuals.

CNMC: organisme públic especialitzat amb personalitat jurídica pròpia, autonomia orgànica i funcional i plena independència □ responsabilitat aplicació dret competència

Funcions:

- Vetlar per l'aplicació coherent de la Llei mitjançant l'exercici de les funcions que se li atribueixen en aquesta.
 - Instrucció, resolució i arbitratge de procediments sancionadors
- Preservar, garantir i promoure l'existència d'una competència efectiva en els mercats en l'àmbit nacional
 - Funcions consultives
 - Estudis i treballs de recerca (competència i sectors, amb propostes de liberalització, desregulació o modificació normativa)
 - Propostes a les AP per a la modificació o supressió de les restriccions a la competència efectiva derivades de la seua actuació
 - Legitimada per a impugnar davant la jurisdicció competent actes de les AP i disposicions generals de rang inferior a llei.

LA CREACIÓ D'AGÈNCIES O ORGANISMES REGULADORS INDEPENDENTS

Principis d'actuació

- Regulació (circulars, instruccions, comunicacions)
 - Vinculant
 - Discrecionalitat tècnica → gran poder per a ordenar mercats i delimitar llibertat d'empresa
 - STS 10 de juliol de 2007: Llevat que siga manifestament desraonada o mancada de sentit, la revisió judicial de les seues decisions no és recomanable ni possible, ja que el criteri tècnic d'aquestes comissions no pot substituir-se pels criteris proposats per un operador dominant o pels formulats per la mateixa sala jutjadora, que ha de temperar el seu judici a la comprovació de si els criteris emprats per l'òrgan administratiu són conformes a la llei, raonables i no arbitraris ni discriminatoris.
- Independència
- Estatus quasi judicial

Los organismos que el PSOE ofrecerá a Podemos: CNMV, CIS, Defensor del Pueblo

MARISOL
HERNÁNDEZ
[@MsolHernandez](#)
Madrid

Miércoles, 4
septiembre 2019 -
10:43

Ver 179 comentarios

Carmen Calvo ha apuntado a la posibilidad abrirles paso en instituciones donde su representación parlamentaria no es suficiente como el Consejo de Seguridad Nuclear o el Consejo de Estado

Carmen Calvo, la pasada semana en el Congreso durante el Pleno para explicar la crisis del 'Open Arms'. Fernando Villar - EFE

Investidura. Pedro Sánchez ofrece ahora a Podemos cargos e instituciones del

La presidencia de la **Comisión Nacional del Mercado de Valores** (CNMV), el **Centro de Investigaciones Sociológicas** (CIS) que ahora dirige el socialista **José Félix Tezanos**, la figura del **Defensor del Pueblo**. Estos son algunos de los

LA IMPOSICIÓ D'OBLIGACIONS DE SERVEI PÚBLIC

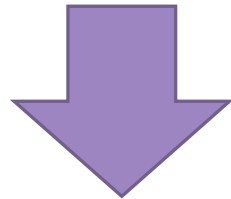
Serveis públics econòmics liberalitzats → desenvolupats per empreses privades que vetlen pels seus interessos

Cauteles poders públics:

- Reserva de determinats serveis
- Imposició del compliment de missions d'interès general
- Assegurar que els béns i serveis abasten la totalitat del territori (universalitat, qualitat, preus, igualtat, continuïtat)
- Sistema:
 - Establiment de funcions de servei públic (prestacions bàsiques) i qui les durà a terme
 - Si hi ha desavantatge competitiu: repartiment de càrregues entre operadors

INFORMACIÓ SOBRE EMPRESES I MERCATS

Funcions d'organismes reguladors: recaptar informació i realitzar informes per a supervisar el mercat i reaccionar en cas d'incompliments, així com corregir fallades de mercat.

Obligació de proporcionar-los dades, quantitats...

Ley 3/2013, de 4 de junio, de creación de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia.

Artículo 28. Requerimientos de información, deber de secreto y acceso a los registros estatales.

1. Toda persona física o jurídica y los órganos y organismos de cualquier Administración Pública quedan sujetos al deber de colaboración con la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia en el ejercicio de la protección de la libre competencia y están obligados a proporcionar, a requerimiento de ésta y en plazo, toda clase de datos e informaciones de que dispongan y que puedan resultar necesarias para el desarrollo de las funciones de dicha Comisión.

Los requerimientos de información habrán de estar motivados y ser proporcionados al fin perseguido. En los requerimientos que dicte al efecto, se expondrá de forma detallada y concreta el contenido de la información que se vaya a solicitar, especificando de manera justificada la función para cuyo desarrollo es precisa tal información y el uso que pretende hacerse de la misma.

2. Los datos e informaciones obtenidos por la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia en el desempeño de sus funciones, con la excepción de los previstos por las letras c), d), e) y f) del apartado 1 del artículo 5 de esta Ley, que tengan carácter confidencial por tratarse de materias protegidas por el secreto comercial, industrial o estadístico, sólo podrán ser cedidos al Ministerio competente, a las Comunidades Autónomas, a la Comisión Europea y a las autoridades de otros Estados miembros de la Unión Europea en el ámbito de sus competencias, así como a los tribunales en los procesos judiciales correspondientes.

Quien tenga conocimiento de estos datos estará obligado a guardar sigilo respecto de los mismos. Sin perjuicio de las responsabilidades penales y civiles que pudieran corresponder, la violación del deber de sigilo se considerará falta disciplinaria muy grave.

3. La Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia tendrá acceso a los registros previstos en la legislación estatal reguladora de los sectores incluidos en el ámbito de aplicación de esta Ley. Asimismo, la Administración General del Estado tendrá acceso a las bases de datos que obren en poder de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia.

A estos efectos, se realizarán los desarrollos informáticos oportunos con el fin de facilitar el acceso electrónico a que se refiere el párrafo anterior, de forma que se puedan realizar consultas sobre información contenidas en las bases de datos y registros en condiciones que mantengan la seguridad, confidencialidad e integridad de la información.

AUTOREGULACIÓ I ACREDITACIÓ PER EMPRESES PRIVADES

Ordenació pels mateixos operadors privats: normes i controls

Raons per al desenvolupament:

- Creixent complexitat econòmica i tècnica de les matèries → Àmbits: seguretat, qualitat industrial, medi ambient, mercat de valors, publicitat, sector elèctric, professions, etc.,
 - sectors emergents que requereixen les millors solucions, la tecnologia més avançada i que aquesta es vaja actualitzant contínuament, una cosa que a vegades l'administració no pot fer.
- Harmonització del comerç mundial/europeu
- Protagonisme i participació de la ciutadania

Perills: privatització de l'actuació administrativa, acumulació de poder en grans corporacions o excessiva meticulositat de requeriments tècnics que s'imposen.

AUTOCONTROL

Es el organismo independiente de autorregulación de la industria publicitaria en España. Constituido en 1995 como asociación sin ánimo de lucro, está integrado por anunciantes, agencias de publicidad, medios de comunicación y asociaciones profesionales, y **su objetivo es trabajar por una publicidad responsable: veraz, legal, honesta y leal.**

En este momento, nuestros cerca **de 550 miembros directos y 2.000 indirectos** están vinculados aproximadamente con el **70% de la inversión publicitaria en nuestro país.**

El Jurado de la Publicidad de AUTOCONTROL ha sido la primera entidad privada acreditada como entidad de resolución alternativa de litigios por el Gobierno español y forma parte del listado unificado de entidades acreditadas de la Comisión Europea y de la plataforma de resolución de litigios en línea establecida por la Unión Europea.

PRESENTAR UNA RECLAMACIÓN

[CONSUMIDOR INDIVIDUAL](#)[OTRA PERSONA O ENTIDAD](#)

SOLICITAR UNA MEDIACIÓN

[PROTECCIÓN DE DATOS EN TELECOMUNICACIONES](#)

Ética

Es mentira que Facebook o Google se puedan autorregular y te contamos por qué

Por Esther Paniagua

—
Expertos de toda índole alertan sobre los efectos de dejar que las grandes compañías de tecnología sigan marcando las reglas de juego de la gobernanza online.

“La autorregulación no es una opción. No es posible que los gobiernos y los ciudadanos confíen en estas empresas solo porque digan que se comprometen a ser éticas, responsables o cualquier otra palabra de moda que sea conveniente para sus negocios”, asegura Markou. El investigador compara el caso con la crisis financiera de 2008: “Se permitió que una industria carente de regulación y sin control sobre sus excesos llevara a la quiebra de la economía global. Eso no puede pasar con la IA”, afirma.

manipulación o el pirateo. Pero la línea entre tener voz en ellas y dictar, de facto, las leyes, se hace cada vez más fina. Sobre ello escribe en [Bloomberg](#) la europarlamentaria progresista del D66 Marietje Schaake. “Está muy bien que las empresas actúen de manera responsable pero otra cosa diferente es que asuman la gobernanza transfronteriza y la responsabilidad de crear normas a nivel mundial, lo cual es profundamente problemático para la democracia y para el Estado de derecho”, afirma.

AUTOREGULACIÓ

Normes sense naturalesa jurídica pública → la seua eficàcia depèn de l'acceptació voluntària per les empreses interessades.

Però:

- Obligació difusa o fàctica → organismes de certificació autoritzats emeten declaracions públiques, acreditacions o certificacions que garanteixen al consumidor la qualitat i seguretat d'empreses i productes
- Previsions en contractes públics
- Adquisició de naturalesa pública i força vinculant □ directives europees, lleis o reglaments estatals que remeten a aquestes o assumeixen el seu propi contingut (per exemple, normes ISO o normes UNE).
- Reglaments interns de conducta (Mercat de Valors)

International
Organization for
Standardization

REIAL DECRET LEGISLATIU 4/2015, DE 23 D'OCTUBRE, PEL QUAL S'APROVA EL TEXT REFÓS DE LA LLEI DEL MERCAT DE VALORS

TÍTULO VII

Normas de conducta

[Bloque 274: #ci-6]

CAPÍTULO I

Normas de conducta aplicables a quienes presten servicios de inversión

[Bloque 275: #s1-2]

Sección 1.ª Sujetos obligados y clasificación de clientes

[Bloque 276: #a202]

Artículo 202. Sujetos obligados.

1. Quienes presten servicios de inversión deberán respetar:

a) Las normas de conducta contenidas en este capítulo.

b) Los códigos de conducta que, en desarrollo de las normas a que se refiere la letra a) apruebe el Gobierno o, con su habilitación expresa, el Ministro de Economía y Competitividad, a propuesta de la Comisión Nacional del Mercado de Valores.

c) Las normas de conducta contenidas en sus propios reglamentos internos de conducta.

2. El Ministro de Economía y Competitividad y, con su habilitación expresa, la Comisión Nacional del Mercado de Valores, establecerán el contenido mínimo de los reglamentos internos de conducta.

ACREDITACIONS PER EMPRESES PRIVADES

- atribució a entitats privades de funcions que abans tenien les AP → control de qualitat i seguretat industrial i la verificació del compliment de qualsevol norma de caràcter públic
- entitats privades que reuneixen requisits de solvència financera i tècnica, i se sotmeten a un procediment de verificació realitzat per entitats acreditadores
 - A Espanya l'ENAC és l'únic organisme dotat de potestat pública per a acreditar (<https://www.enac.es/web/enac/sectores>)
 - Avalua organismes avaluadors (productes i sistemes de gestió, seguretat de les instal·lacions, productes alimentaris, ITV, anàlisis clíniques, denominacions d'origen, inspecció i anàlisi d'emissions i abocaments, anàlisi d'aigües, verificacions d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, anàlisi d'ADN, etc.).
 - GVA → Organismes de Certificació Administrativa (persones físiques o jurídiques públiques o privades que comproven, informen i certifiquen en matèria d'espectacles públics, activitats recreatives i condicions d'establiments públics.).

ACCÉS AL MERCAT: AUTORITZACIONS, DECLARACIONS RESPONSABLES I COMUNICACIONS PRÈVIES

Ho veurem en profunditat en la lliçó 8.

ACCÉS A INFRAESTRUCTURES, XARXES I INSTAL·LACIONS

Se separen les instal·lacions, infraestructures i xarxes de la prestació de serveis.

Xarxes: monopolis naturals → necessitat que es garantisca l'accés a aquestes per a aconseguir la competència.

- Gestor únic de les infraestructures o operador del sistema.
- Bé separant titularitat infraestructura i prestació del servei o bé imposant que qualsevol operador pugui accedir amb tractament neutral.
- Sempre que siga essencial i tinga capacitat i siga a canvi d'un preu raonable.

Renfe quiere acaparar la totalidad del mejor lote en la liberalización ferroviaria

Se trata del paquete que incluye los ejes Madrid-Barcelona, Madrid-Levante y Madrid-Andalucía

Aspectos propios del sector eléctrico

Flujo de las actividades en el sector eléctrico:

PREUS, TARIFES I PEATGES

L'establiment d'aquests per part de les AP disminueix.

Es continua admetent:

- En els serveis de titularitat pública.
- Quan l'obertura a la competència no és completa (p. ex. taxis).
- Quan es tracta d'assegurar que un servei arribe a tota la població.

SECTORS

sistema financer

assegurances

indústria

hidrocarburs

energia elèctrica

energia nuclear

telecomunicacions

mitjans de comunicació:
premsa, sector audiovisual i ràdio

internet

serveis postals

transports terrestres, aeris i marítims

trànsit

turisme

agricultura i ramaderia

caça i pesca (fluvial i marítima)

cultura, cine, museus, arxius, llibres i biblioteques

patrimoni historicoartístic

propietat intel·lectual

exercici de professions: col·legiació

ordenació farmacèutica

esports

jocs i apostes

estadística, pesos i mesures, hora oficial i servei meteorològic

EL NOU MODEL DE DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC, ECONOMIES DE COL·LABORACIÓ, INTERNET, LA XARXA

Pot ser regulada la xarxa d'Internet? Por ser un espai lliure de dret? (anys 90)

- “Ciberllibertaris”
 - No hi ha fronteres → fenomen global → espai “ajurisdiccional”
 - Qualsevol esforç regulador basat en l'aproximació territorial/sobirania → Fracàs
 - Autogovern i autoregulació dels internautes
- Tesis a favor de la regulació d'Internet
 - Equivalència de les relacions electròniques a les físiques
 - Necessitat de regular: assegurar principis democràtics (no discriminació, privacitat, dades, accés igualitari, protecció usuaris)

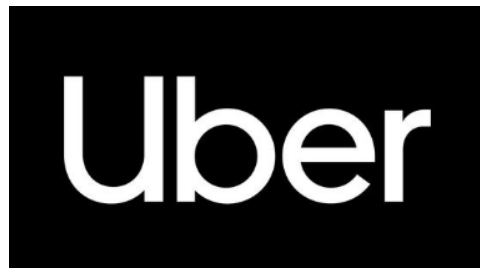
Sí. Normes jurídiques des dels anys 90 per a regular Internet. Però “regulació mixta”:

- Regulació multipolar, que naix de distintes fonts: estatals, internacionals emanades d'organitzacions internacionals i supranacionals → sense un organisme global regulador
- Normes privades fonamentades en la llibertat contractual
- Autoregulació

EL NOU MODEL DE DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC, ECONOMIES DE COL·LABORACIÓ, INTERNET, LA XARXA

Moltes qüestions noves:

- responsabilitat pels enllaços (*links*)
- programes informàtics amb actualitzacions: béns o serveis?
- noms de domini → marques?, com s'assignen?
- accés a internet com a nou dret fonamental?
- economies de col·laboració

EL NOU MODEL DE DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC, ECONOMIES DE COL·LABORACIÓ, INTERNET, LA XARXA

Primeria s. XXI → Nous sistemes de producció i consum de béns i serveis que aprofiten les possibilitats obertes pels recents avanços tecnològics per a intercanviar i compartir béns i serveis.

- Eliminen alguns dels obstacles i costos que dificulten aquesta col·laboració (els costos de transacció i les asimetries informatives).
- Han abaratit exponencialment les activitats d'obtenció, emmagatzematge, processament i comunicació de la informació necessàries per a identificar, localitzar, conèixer i posar en contacte moltes de les persones interessades en la concertació d'acords mútuament beneficiosos.

EL NOU MODEL DE DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC, ECONOMIES DE COL·LABORACIÓ, INTERNET, LA XARXA

Exercici de l'economia col·laborativa → emparat per llibertat de professió i llibertat d'empresa.

- Qualsevol persona disposa (en principi) de la facultat de crear, organitzar i desenvolupar sense impediments jurídics els mecanismes cooperatius de producció de béns i serveis que considere oportuns.
- Aquestes llibertats poden ser restringides pels poders públics, sempre que:
 - norma de rang legal
 - en uns termes precisos
 - es respecte el seu contingut essencial (proporcionalitat).

Motius possible restricció: seguretat, la salut i els legítims interessos dels consumidors i usuaris (art. 51.1), i l'ús racional de tots els recursos naturals.

EL NOU MODEL DE DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC, ECONOMIES DE COL·LABORACIÓ, INTERNET, LA XARXA

Problemes → aplicació de l'ordenament jurídic preexistent

- interpretació de les disposicions normatives
- validesa d'aquestes → realitats socials diferents (a cavall entre dues o més categories jurídiques tradicionals)
- Instruments de mitigació de perjudicis:
 - limitar, si més no de manera temporal o transitòria, tots o alguns efectes jurídics de la nova regulació
 - atorgar als afectats algun tipus de compensació, en diners o en espècie, pels perjudicis patits
 - Un exemple il·lustratiu: el cas dels taxis i els VTC.

BIBLIOGRAFIA

ESTEVE PARDO, J.: *Lecciones de derecho administrativo*, Marcial Pons.

MUÑOZ MACHADO, S. (dir.), *Derecho de la regulación económica*, Iustel, 8 vol.

SANTAMARÍA PASTOR, J. A., *Principios de derecho administrativo*, vol. II, Iustel.

MUÑOZ MACHADO, S.: *Tratado de derecho administrativo y de derecho público general*, Iustel.

PARADA VÁZQUEZ, J. R.: *Derecho administrativo (3 vols.)*, Marcial Pons.

PAREJO ALFONSO, L.: *Lecciones de derecho administrativo*, Tirant lo Blanch.

SÁNCHEZ MORÓN, M.: *Derecho administrativo*, Tecnos.